

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM
Język polski
Poziom podstawowy

Listopad 2015

ania sprawdzające rozumienie czytanego tekstu

del zawiera przewidywane odpowiedzi. Odpowiedzi ucznia mogą przybierać różną formę /kową, ale ich sens musi być synonimiczny wobec modelu.

aga: Za pełną odpowiedź przyznaje się maksymalną liczbę punktów, za niepełną – wskazane ubryce „punkty częściowe”. Nie należy przyznawać połówek punktów. Za brak odpowiedzi odpowiedź błędną nie przyznaje się punktów.

lanie 1.

niśław Janicki, *Charles Chaplin*

Nr dania	Poprawna odpowiedź	Maksymalna liczba punktów	Punkty częściowe
1.1.	są punktem wyjścia do prezentacji sylwetki Chapli- na, sygnalizują główny problem rozważań, intrygują czytelnika, budzą zaniepokojenie postacią Chaplina	1	0
1.2.	np. filmy Chaplina można określić jako autorskie, ponieważ był ich: – scenarzystą – reżyserem – montażystą	2	1 za dwie poprawne odpowiedzi
1.3.	np. – <i>Więc – kim [...] był [...]. Przede wszystkim był [...]</i> – <i>[...] pieniędzy. Właśnie – pieniędzy!</i> – <i>stawał [...] po stronie maluczkich [...]. Ale [...] nie roztkliwił się [...]</i>	2	1 za dwa przykłady
1.4.	B, np. – nacechowane słownictwo: <i>geniusz, prawdziwy artysta, absolutny autor</i> – wykrzyknienia – pytania	2	1 za wskazanie dwóch przykładów
1.5.	B	1	0
1.6.	np. – łączył ważne tematy z komediową formą – stworzył bohatera, z którym utożsamiali się widzo- wie na całym świecie – stworzył bohatera wielowymiarowego – był wszechstronnym/wszechstronnie uzdolnionym artystą	2	1 za wskazanie dwóch przykładów
Razem		10	

lanie 2.

zy Bralczyk, Między słowami: Ogarniać

Nr dania	Poprawna odpowiedź	Maksymalna liczba punktów	Punkty częściowe
2.1.	1. P 2. F 3. P	2	1 za dwie poprawne odpowiedzi
2.2.	do stylu potocznego	1	0
2.3.	np. 1. sytuacja komunikacyjna – w korespondencji urzędowej, nadawca – obywatel, odbiorca – urzędnik 2. sytuacja komunikacyjna – w oficjalnej rozmowie, nadawca – nauczyciel, odbiorca – dyrektor szkoły	2	1 za jeden przykład
2.4.	C, np. różnica znaczeniowa, natężenie stanu emocjonalnego (euforia jest intensywniejsza niż zachwył)	2	1 za częściową odpowiedź
2.5.	1. przenośny 2. przenośny 3. dosłowny	2	0
2.6.	np. Kościół Cię nie pomieści, wszędy pełno Ciebie.	1	0
Razem		10	

lanie 3.

ykładowy plan rozprawki

łane tu odpowiedzi są wyłącznie przykładową, a nie jedyną poprawną realizacją zadań. W zaiu jest oceniana umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej zgodnej z regułami jej organizacji, zachowującej zasady spójności znaczeniowej i logicznej, mającej czytelną kompozycję, łączącej spójną i funkcjonalną pod kątem stylistycznym. Za zadanie przyznaje się maksymalnie **punktów**. Wypracowanie musi mieć nie mniej niż **250 słów**.

powieź pisemna jest sprawdzana zgodnie z kryteriami podanymi w aneksie do *Informatora gżaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015* (www.cke.edu.pl).

nat 1. Rozum – siła człowieka czy źródło pychy prowadzącej do klęski? Rozważ problem, ilizując podany fragment i odwołując się do wybranego dramatu antycznego oraz innego tekstu kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 wyrazów.

Postawienie tezy, np.

um jest źródłem potęgi człowieka. / Kierując się wyłącznie rozumem, człowiek staje się zaśleony, co może stać się przyczyną jego klęski. bądź sformułowanie hipotezy.

Analiza podanego fragmentu, np.

ostrzeżenie, że prezentowane fragmenty to wypowiedzi chóru;
rzypomnienie roli chóru w tragedii antycznej;
rzedstawienie poglądów chóru na temat kondycji człowieka jako istoty rozumnej;
ostrzeżenie w wypowiedzi chóru sugestii mówiącej o wolności człowieka i jego wpływie na
łasny los (*A sił potęgę, które w duszy tleją, Popchnie on zbrodni lub cnoty koleją*);
rzedstawienie poglądów chóru na temat ograniczeń, z jakimi winien liczyć się człowiek
śmierci nie ujdzie on grotów);
ostrzeżenie w wypowiedzi chóru (fragm. drugi) napomnienia o konieczności podporządko-
ania się człowieka wyższemu, boskiemu łaadowi świata.

Mnioski z analizy fragmentu, np.

g chóru człowiek jako istota obdarzona rozumem jest zdolny podporządkować sobie naturę,
ik aby służyła jego potrzebom;
zięki rozumowi i mowie człowiek potrafi porządkować swój świat i swoje życie;
złowiek nie jest jednak wszechmocny – jest istotą śmiertelną, nawet rozum nie może
ego zmienić;
złowiek, który zanadto ufa rozumowi, zapomina o swoim miejscu w porządku świata i ulega
ysze, ściąga na siebie gniew bogów, jest zmuszony uznać swoją klęskę.

Odwołanie do treści wybranego dramatu antycznego (*Antygony* lub *Króla Edypa*), np.

rzywołanie losów i postawy Kreona lub Edypa;
ostrzeżenie, że kierując się rozumem i mając dobre intencje, bohater przegrywa z losem;
ostrzeżenie, że los bohatera tragedii antycznej odzwierciedla przekonanie, że rozum nie daje
złowiekowi władzy ani nad własnym życiem, ani nad światem.

**Przywołanie innego tekstu kultury w odmienny lub podobny sposób odnoszącego się do
blemu postawionego w temacie, np.**

rzywołanie tekstu kultury ukazującego rozum jako źródło potęgi człowieka (np. literatu-
i i sztuka okresu oświecenia – wiersza *Balon* Adama Naruszewicza, obrazu *Doświadczenia
pomą prężniową* Josepha Wrighta, filmu *Teoria wszystkiego* Jamesa Marsha);
rzywołanie tekstu kultury ukazującego rozum jako źródło pychy gubiącej człowieka (np. po-
ieść Mary Shelley *Frankenstein* lub film będący jej adaptacją, *Zbrodnia i kara* Fiodora Dosto-
wskiego, film Krzysztofa Kieślowskiego *Dekalog I*).

Podsumowanie rozważań, ostateczne sformułowanie własnego stanowiska

Kryteria oceny rozprawki	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Sformułowanie stanowiska	Oceniając pracę pod względem sformułowania stanowiska, bierze się pod uwagę adekwatność, czyli odpowiedniość stanowiska i problemu. – 6 pkt – stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu – 3 pkt – stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu – 0 pkt – stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska	0–6

Kryteria oceny rozprawki	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
uzasadnienie stanowiska	Oceniając pracę pod względem uzasadnienia stanowiska, bierze się pod uwagę, czy jest ono trafne, czy jest szerokie i czy jest pogłębione. – 18 pkt – uzasadnienie trafne, szerokie i pogłębione – 12 pkt – uzasadnienie trafne i szerokie – 8 pkt – uzasadnienie trafne, ale wąskie – 4 pkt – uzasadnienie częściowe – 0 pkt – brak uzasadnienia stanowiska	0–18
poprawność rzeczowa	Oceniając pracę pod względem poprawności rzeczowej, bierze się pod uwagę liczbę błędów rzeczowych. – 4 pkt – brak błędów rzeczowych – 2 pkt – nie więcej niż 1 błąd rzeczowy – 0 pkt – błędy rzeczowe Błąd kardynalny, to błąd wskazujący na nieznaną treść tekstu kultury oraz kontekstów, do których odwołuje się zdający.	0–4
zamysł kompozycyjny	Oceniając pracę pod względem zamysłu kompozycyjnego, bierze się pod uwagę: – funkcjonalność segmentacji – czy zostały wyodrębnione w tekście (językowo i graficznie) części pracy oraz akapity, – uporządkowanie tekstu – czy wyodrębnione części i akapity zostały logicznie uporządkowane. – 6 pkt – kompozycja funkcjonalna – 3 pkt – zaburzenia w funkcjonalności kompozycji – 0 pkt – brak zamysłu kompozycyjnego	0–6
spójność całościowa	Oceniając pracę pod względem spójności lokalnej, bierze się pod uwagę zgodność logiczną i gramatyczną między sąsiadującymi zdaniami w akapitach. – 2 pkt – pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenie spójności – 1 pkt – znaczne zaburzenie spójności – 0 pkt – wypowiedź niespójna	0–2
styl tekstu	Oceniając pracę pod względem stylu tekstu, bierze się pod uwagę jego stosowność, zachowanie zasady decorum. – 4 pkt – styl stosowny – 2 pkt – styl częściowo stosowny – 0 pkt – styl niestosowny	0–4
poprawność językowa	Oceniając pracę pod względem poprawności językowej, bierze się pod uwagę liczbę i wagę błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych. – 6 pkt – brak błędów lub nieliczne błędy nierażące – 3 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–6

Kryteria oceny rozprawki	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
poprawność pisu	Oceniając pracę pod względem poprawności zapisu, bierze się pod uwagę liczbę oraz wagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. – 4 pkt – zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 2 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–4
Zależnie od stopnia realizacji poszczególnych podkryteriów zdający: otrzymuje 0 punktów w kategorii sformułowanie stanowiska, jeżeli przyznano 0 punktów w pozostałych kategoriach, nie otrzymuje punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli otrzymał 3 punkty w kategorii sformułowanie stanowiska, a 0 punktów za uzasadnienie stanowiska, otrzymuje 0 punktów w kategoriach: sformułowanie stanowiska, uzasadnienie stanowiska i poprawność rzeczową, jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów. Praca zostaje zdyskwalifikowana w przypadku pojawienia się błędu kardynalnego.		

Wkładowy plan interpretacji utworu poetyckiego

Plan odpowiedzi są wyłącznie przykładowy, a nie jedyną poprawną realizacją zadań. W zadaniu jest oceniana umiejętność odbioru, analizy i interpretacji utworu literackiego oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej. Za zadanie przyznaje się maksymalnie **50 punktów**. Wypracowanie musi mieć nie mniej niż **250 słów**.

Powiedź pisemna jest sprawdzana zgodnie z kryteriami podanymi w aneksie do *Informatora gminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015* (www.cke.edu.pl).

Zadanie 2. Zinterpretuj podany utwór. Postaw tezę interpretacyjną i ją uzasadnij. Twoja praca musi liczyć co najmniej 250 wyrazów.

Postawienie tezy interpretacyjnej, np.

Wiersz jest wyrazem afirmacji świata i życia człowieka doświadczającego, który odnalazł sens jednostkowej egzystencji.

Uzasadnienie tezy, np.

kreślenie podmiotu lirycznego jako człowieka spokojnego, świadomego własnych potrzeb, wracającego się do zbiorowości tych, którzy wciąż poszukują, żyją w niepewności, cierpią;
ostrzeżenie refleksyjnego charakteru wypowiedzi;
ostrzeżenie, że podmiot liryczny odwołuje się do filozofii franciszkańskiej (pochwała ubóstwa, ostrzeganie piękna świata, docenianie natury jako doskonałego, pięknego tworu Boga);
ostrzeżenie postawy pokory, pogodzenia się ze śmiercią, przemijaniem, akceptacja cierpienia;

ostrzeżenie cech stylistycznych wypowiedzi poetyckiej (prostota języka adekwatna do kreacji odmiotu i jego postawy), klamrowa kompozycja podkreślająca pewność postawy podmiotu, kontrastu w ukazaniu sytuacji „ludzi” (*walczących z chwiejnością, tęsknotą gnanych* itp.) oraz odmiotu, nacechowane słownictwo i inne środki wyrażające emocje podmiotu (*cud i nieład, ognie Boże, pewnie siebie jasionie*), dostrzeżenie elementów sakralizacji natury; ostrzeżenie funkcji pytań retorycznych i apostrof podkreślających niepokój i bezradność ludzi poszukujących oraz spokój i harmonię podmiotu; wykorzystanie kontekstu twórczości Kasprowicza.

Podsumowanie rozważań, np.

pisanie wiersza w nurt liryki młodopolskiej, podejmującej tematykę egzystencjalną w kontekście franciszkanizmu;
otwierdzenie tezy/hipotezy interpretacyjnej.

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
koncepcja interpretacyjna	Oceniając pracę pod względem koncepcji interpretacyjnej, bierze się pod uwagę jej niesprzeczność z utworem oraz skalę spójności. Istotne jest również to, czy zdający odnajduje sensy niedosłowne w utworze. – 9 pkt – koncepcja jest niesprzeczna z utworem, spójna i obejmuje sensy niedosłowne – 6 pkt – koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne – 3 pkt – koncepcja częściowo sprzeczna z utworem – 0 pkt – brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem	0–9
uzasadnienie tezy interpretacyjnej	Oceniając pracę pod względem uzasadnienia tezy interpretacyjnej, bierze się pod uwagę, czy jest: – trafna – czy zawiera wyłącznie powiązane z tekstem argumenty za odczytaniem sensu utworu, – pogłębiona – znajduje potwierdzenie nie tylko w tekście, lecz także w kontekstach. – 15 pkt – uzasadnienie trafne i pogłębione – 10 pkt – uzasadnienie trafne, ale niepogłębione – 5 pkt – uzasadnienie częściowo trafne – 0 pkt – brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację	0–15
poprawność rzeczowa	Oceniając pracę pod względem poprawności rzeczowej, bierze się pod uwagę liczbę błędów rzeczowych: – 4 pkt – brak błędów rzeczowych – 2 pkt – nie więcej niż 1 błąd rzeczowy – 0 pkt – błędy rzeczowe Błąd kardynalny, to błąd wskazujący na nieznanomość tekstu kultury oraz kontekstów, do których odwołuje się zdający.	0–4

